

قانون حفاظت خاک و آب در جمهوری خلق چین

Law of The People's Republic

of China on

Water and Conservation

ترجمه : قربانعلی روشنی
عضو هیأت علمی
مرکز تحقیقات کشاورزی استان گلستان

تابستان سال ۱۳۷۸

فرمان شماره ۴۹ رئیس جمهوری خلق چین

قانون جمهوری خلق چین در زمینه حفاظت خاک و آب در بیستمین نشست کمیته دائمی هفتمین کنگره ملی مردمی جمهوری خلق چین در ۲۹ ژوئن ۱۹۹۱ تنظیم و تصویب گردیده و از تاریخ ۲۹ ژوئن ۱۹۹۱ لازم الاجرا است.

یانگ شانگ کان

رئیس جمهوری خلق چین

۲۹ ژوئن ۱۹۹۱

بند ۹- دولتهای مردمی در سطوح مختلف بایستی علاوه بر تبلیغات زیاد و آموزش در زمینه حفاظت خاک و آب، یافته های علمی مربوطه را به مردم معرفی نمایند.

بند ۱۰- هریالت بایستی تحقیق در زمینه حفاظت خاک و آب را تقویت نموده و سطح علمی و تکنولوژیکی را بالا ببرد، ضمناً بایستی تکنولوژی پیشرفته در زمینه حفاظت خاک و آب را معرفی نموده و براساس یک برنامه پرسنل فنی و علمی خویش را در زمینه حفاظت خاک و آب تربیت کند.

بند ۱۱- واحد و اشخاصی که کارهای برجسته ای در رابطه با حفاظت خاک و کنترل فرسایش انجام داده اند بایستی بوسیله دولت مردمی مورد تشویق قرار گیرند.

بخش II

پیشگیری

بند ۱۲- دولتهای مردمی در سطوح مختلف بایستی هر شهروند و رعیت را در ایجاد جنگل و کاشت گیاهان چمنی ترغیب و سازماندهی نماید، بدینوسیله سطح پوشیده از جنگل و سبزیند افزایش خواهد یافت.

بند ۱۳- دولتهای مردمی محلی در سطوح مختلف بایستی سازمانهای اقتصادی - اجتماعی کشاورزی را در وضعیتهای عملی طوری سازماندهی کنند که کاشت جنگلهای هیزم، علوفه و کود سبز به منظور استفاده از علف و چرای دامها رواج یافته و تسهیلاتی در خصوص جنگلکاری اراضی شیبدار، رویاندن چمن، تناوب و دوره های چرا تخصیص داده تا ضمن کنترل بادها و تثبیت شنهای روان بقای گیاهان سبز تضمین گردد.

نابود کردن جنگل یا سوزاندن گیاهان زنده با هدف احیاء اراضی و لغت کردن اراضی و در آوردن کنده های درخت در سرایشی تپه های شیبدار یا در مناطق خشک باید ممنوع گردد.

بند ۱۴- احیای تپه های شیبدار با شیب بیشتر از ۲۵ درجه برای انجام کشت و زرع بایستی ممنوع گردد.

دولتهای مردمی هر استان که دارای حکومت مستقل هستند و شهرداریهایی که مستقیماً تحت نظر دولت مرکزی هستند می توانند مطابق با شرایط محلی منطقه تحت حکومت خویش احیاء اراضی با شیب کمتر از ۲۵ درجه را ممنوع اعلام کنند.

مناطق اختصاصی تحت قانون ممنوعیت احیاء اراضی بایستی توسط دولت مردمی در سطح بخشها تعیین شده و اخطارهای لازم داده شود. در نقاطی که قبل از وضع ممنوعیت احیاء اراضی کشت و زرع انجام شده بایستی با توجه به موقعیت و شرایط محلی به تدریج زراعت متوقف شده و درختکاری، رویاندن چمن و احیاء پوشش گیاهی یا ساخت تراسهای مزرعه ای صورت گیرد.

بند ۱۵- هر کس که قصد احیاء تپه های شیبدار بلا استفاده باشیب بیشتر از ۵ درجه و مشمول دستور ممنوعیت کشت را دارد بایستی موافقت مقامات ارشد اداره کل آب (تحت نظارت دولت مردمی در سطح بخش) را بدست آورد. ضمناً هر کسی که قصد دارد تاشیب های تند بلا استفاده را شخصاً احیاء نماید می تواند از دولت مردمی محلی شهرستان یا سطوح بالاتر درخواست آموزش روشهای احیاء اراضی را بکند بشرط آنکه ابتدا موافقت اداره کل آب تحت نظارت دولت مردمی را جلب کند.

بند ۱۶- بایستی قطع درختان جنگلی در یک حالت معقول و مطابق با شرایط محلی انجام گرفته و پاک کردن محوطه از درختان قطع شده بایستی بشدت کنترل شود. در مناطقی که درختان آن قطع گردیده بایستی تدابیر حفاظتی بر علیه فرسایش خاک انجام شده و در زمان مناسب بعد از قطع درختان عملیات جنگلکاری صورت پذیرد.

در رابطه با عملیات حفاظت از جنگلهای نظیر حفظ ذخائر آب ، حفاظت خاک و آب ، بادشکن و تثبیت شن مجوز قطع درختان بایستی فقط برای نگهداری ، اصلاح و تجدید حیات جنگلهای داده شود.

برای قطع درختان در یک ناحیه جنگلی بایستی تدابیر حفاظت خاک و آب مطابق با معیارهای مندرج در پاراگراف اول در خصوص قطع درختان انجام گیرد. پس از آنکه طرحهای قطع درختان بوسیله اداره کل جنگلداری تأیید شد بایستی تدابیر مربوط به حفاظت خاک و آب برای مناطق قطع شده تحت نظارت اداره کل آب و اداره کل جنگلداری انجام گیرد.

بند ۱۷- هنگام آماده شدن برای جنگل کاری، مراقبت از نهالهای جوان و کاشت گیاهان تجارتنی نظیر *Tung tree* و *Oil - Tea Camellia* در تپه های شیبدار با شیب بیش از ۵ درجه ، برنامه های پیشگیری از فرسایش خاک بایستی منطبق با معیارهای حفاظت خاک و آب باشد.

بند ۱۸- در ساخت راه آهن ، بزرگراه یا پروژه های آبی بایستی خسارتهای وارده به پوشش گیاهی به حداقل رسانده شود و نباید سنگهای بی مصرف ، صخره ها و ضایعات بجای مانده در مناطق

اجرای طرح بعنوان آشغال بد داخل رودخانه، دریاچه، نهر، گودال و دیگر عوارض طبیعی موجود در مناطق مذکور ریخته شود. در مناطق با شیب تند در حریم راه آهن یا بزرگراه بایستی ارزیابی مدیریت اراضی انجام شده و حفاظتی برای شیب ها ساخته شود. پس از تکمیل هر پروژه جهت کنترل فرسایش خاک بایستی درختان را کاشته، سبزینه ها و چمنها رشد داده شود و در برخی نقاط معین سطح خاک را حفر کرده و سنگها، خاک و شنهای بی مصرف را درون آن بریزند.

در استقرار یک معدن یا نیروگاه برق و یا هر صنعت کوچک یا بزرگ مهم، نباید خاکهای سطحی، سنگهای بی مصرف و آشغالها را درون رودخانه، دریاچه و یا هر گودال و کانالی بجز مناطق مشخص شده و مخصوص ریخت.

اگر پوشش گیاهی منطقه در اثر فعالیتهای استخراج معدن یا ساختمان سازی آسیب دیده باشد بایستی جهت کنترل فرسایش، پوشش گیاهی و خاک سطحی را احیاء نمایند.

بند ۱۹- هنگام ساخت راه آهن، بزرگراه یا انجام پروژه های آبی، استخراج معدن، تأسیس نیروگاه برق و یا هر صنعت بزرگ یا متوسط دیگری که در کوهها، مناطق با شیب تند و یا نواحی با طوفانهای شن انجام می شود بایستی برنامه حفاظت خاک و آب پروژه مورد نظر توسط اداره کل آب تصویب گردد. برنامه حفاظت خاک و آب ارائه شده برای پروژه بایستی مطابق با بند ۱۸ این قانون باشد.

در مکانی که قرار است یک مجتمع استخراج معدن بنا شود و یا شخصی شروع به فعالیت استخراج نماید بایستی علاوه بر تطبیق داشتن با قانون منابع معدنی در کوهستانها، نقاط پر شیب و یا نواحی با طوفانهای شن، برنامه حفاظت خاک و آب خویش را قبل از شروع استخراج به اداره کل آب تحت نظارت دولت مردمی یا سطوح بالاتر پیشنهاد نموده و در صورت تصویب شدن فعالیت خویش را آغاز نماید.

تسهیلات حفاظت خاک و آب در یک پروژه ساختمانی بایستی بطور همزمان با مراحل اصلی پروژه طراحی شده و به اجرا درآید. زمانی که پروژه ساختمانی تکمیل شده جهت کنترل نهائی برای پذیرش ارزیابی می شود بایستی نماینده اداره کل آب در همان زمان حضور داشته و امکانات حفاظت خاک و آب را کنترل و تأیید نماید.

بند ۲۰- دولتهای مردمی محلی در سطوح مختلف باید فعالیتهای تولیدی مختلف نظیر استخراج معدن، بهره برداری از زمین و شن برداری را کنترل نموده تا از بروز فرسایش خاک جلوگیری گردد. شن برداری، بهره برداری از زمین و ایجاد معدن سنگ در نواحی مستعد خطر ریزش زمین،

لغزش و یا جریان گلی ممنوع است. حوزه و محدوده انجام چنین فعالیتهائی باید توسط دولتهای مردمی محلی در سطح شهرستان یا بالاتر تعیین گردد.

بخش III

احیاء ، بازسازی

بند ۲۱ - دولتهای مردمی در سطح شهرستان یا بالاتر بایستی در راستای برنامه های حفاظت خاک و آب ، ادارات کل و واحدهای تابعه آنها را جهت اجرای برنامه های احیاء اراضی فرسایش یافته سازماندهی کنند.

بند ۲۲ - برای داشتن یک سیستم جامع حفاظت خاک و کنترل فرسایش در مناطق آب فرسوده ضمن در نظر گرفتن حوزه آبخیز یک رودخانه کوچک یا دره های عمیق و باریک و تپه های شیبدار باید نقشه ها و برنامه ها بر اساس طرح جامع احیاء اراضی وضع گردد.

همچنین در یک منطقه با دفرسوده بهره برداری از منابع آب انحراف آب به منظور زدودن ماسه ، کاشتن درختان و رویاندن گیاهان چمنی، احداث سنگ چین مصنوعی و شبکه توری جنگل بایستی با ساخت یک سیستم حفاظتی برای بادشکنی و تثبیت شن منطبق بوده و با هدف کنترل خطرات طوفانهای شن انجام گیرد.

بند ۲۳ - هریالت بایستی کشاورزان و سازمانهای اقتصاد گروهی کشاورزی را (در نقاطی که خاک فرسایش یافته است) با سیاستهای حمایتی مورد تأیید شورای ایالتی نظیر دادن سرمایه ، انرژی، بذر، مالیات و غیره سازماندهی نموده و آنها را به بازسازی و احیاء اراضی فرسوده شده ترغیب نماید.

بند ۲۴ - دولتهای مردمی محلی در سطوح مختلف بایستی سازمانهای اقتصاد گروهی کشاورزی (تعاونیهای زراعی) و کشاورزان را در راستای کشت و کار صحیح در اراضی با شیب کمتر از ۵ درجه و نیازمند به احیاء فوری هدایت کند تا در شرایط مختلف با احداث سیستم زهکشی ، ساخت تراسهای مزرعه ای و سایر روشهای مناسب موجود حفاظت خاک و آب محقق گردد.

بند ۲۵ - هرکسی که برای استفاده از اراضی تعاونی در مناطق با فرسایش خاک قرارداد می بندد مسئول احیاء و بازسازی خاک مبتلا به فرسایش بوده و این نکته بایستی در پیمان نامه و قرارداد ذکر شود.

بند ۲۶- احیاء اراضی و بازسازی فرسایش خاک در تپه های بایر، دامنه دره ها، روستاهای متروک و سواحل رها شده را می توان بر عهده سازمانهای اقتصاد گروهی کشاورزی، کشاورزان و یا گروههای استیجاری گذاشت.

وقتی که احیاء اراضی و بازسازی فرسایش خاک در این مناطق به افراد و گروههای فوق الذکر واگذار شود بایستی در قراردادنامه اصول به نحوی رعایت و گنجانده شود که طرحها برای طرف مقابل که مسئول و متضمن احیاء و بازسازی اراضی گردیده سود اقتصادی بدنبال داشته باشد. محصول درختانی که طبق تعهد نوسازی و احیاء اراضی کاشته شده و میوه می دهند متعلق به همان پیمانکار بوده و اراضی گسترش یافته در اثر بازسازی و احیاء بایستی توسط پیمانکار مورد استفاده و بهره برداری قرار گیرد.

دولت بایستی از حقوق و مزایای قانونی پیمانکاران احیاء اراضی حمایت کند. اگر در زمان احیاء اراضی یکی از پیمانکاران بمیرد، جانشین یا جانشینان او بر طبق توافق منظور شده در قرارداد اولیه می توانند به انجام ادامه پیمان مشغول شوند.

بند ۲۷- هر سرمایه گذاری و تأسیس در رابطه با سازندگی یا تولید بایستی با معیارهای حفاظت خاک و آب مطابق بوده و در قبال بازسازی و احیاء اراضی فرسایش یافته مسئول باشد. اگر یک شرکت یا مؤسسه قادر نباشد تا به احیاء و بازسازی بپردازد، اداره کل آب بایستی از او مالیات گرفته و مالیات مذکور صرف بازسازی اراضی شود. هزینه پیشگیری و کنترل فرسایش خاک ناشی از ساختمان سازی بایستی از سرمایه دخیل در ساختمان سازی تأمین شده و هزینه پیشگیری و کنترل فرسایش ناشی از تولید نیز بایستی از هزینه های بخش تولید تأمین و تخصیص اعتبار شود.

بند ۲۸- دولت‌های مردمی در سطح شهرستان یا سطوح عالیتر بایستی بخشهایی را در ارتباط با پذیرش ایجاد تسهیلاتی جهت حفاظت آب و خاک، کاشت درخت و چمن در خاکهای فرسایش یافته، سازماندهی و ایجاد کنند. بایستی مدیریت و حراست از تأسیسات حفاظت خاک و آب، نقاط آزمایشی، درختان و چمنهای کشت شده و سایر تجهیزات احیاء و بازسازی تقویت گردد.

بخش IV

سرپرستی، نظارت

بند ۲۹ - قسمتی از اداره کل آب که تحت نظارت انجمن ایالتی است باید یک شبکه، مونیتورینگ برای حفاظت خاک و آب بوجود آورده بطوریکه تماس با شبکه و بیش بینی توسعه فرسایش خاک در سراسر کشور و اختطارهای همگانی نتایج آن امکان پذیر باشد.

بند ۳۰ - پرسنل ناظر بر حفاظت خاک و آب در بخشی از اداره کل آب که تحت نظارت دولتهای مردمی شهرستان یا سطوح عالیتر است باید این حق ردا داشته باشند که بازرسیهای موضعی و نقطه ای از فرسایش خاک و به تبع آن پیش بینی و کنترل فرسایش خاک در اراضی تحت نظر خود انجام دهند. واحدها و افرادی که بعنوان ناظر هستند بایستی صادقانه وضعیت را گزارش نموده و اقدامات لازم را انجام دهند.

بند ۳۱ - هر نوع منازعه بین دونا حیه بر سر پیشگیری و کنترل فرسایش خاک باید از طریق مشاوره حل شود. اگر از طریق مشاوره به راه حل نرسیدند مورد بایستی توسط دولت مردمی در سطحی بالاتر حل و فصل گردد.

بخش V

ضمانت (مسئولیت) قانونی

بند ۳۲ - در صورت بروز هرگونه تخلف نسبت به بند ۱۴ این قانون در رابطه با کشت محصولات زراعی روی تپه های شیب داری که احیاء آنها ممنوع است، بخشی از اداره کل آب تحت نظر دولت مردمی در سطح شهرستان می تواند ضمن توقف کار احیاء اراضی و انطباق آن با معیارهای مفید، جریمه ای نقدی هم از متخلف دریافت نماید.

بند ۳۳ - هر نوع سرمایه گذاری، تأسیس یا سازماندهی اقتصادی گروهی کشاورزی در جهت احیاء تپه های شیب دار با شیب بیش از ۵ درجه و دارای ممنوعیت احیاء بدون هماهنگی با بخش مربوطه در اداره کل آب تحت نظر دولت مردمی بایستی متوقف شده و پس از انطباق آن با معیارهای مفید می توان متخلف را به پرداخت جریمه محکوم کرد.

بند ۳۴- در صورت تخریب زمین، شن برداری یا ایجاد معدن سنگ در نقاطی که خطر ریزش زمین یا لغزش وجود دارد همانگونه که توسط دولتهای مردمی محلی شهرستان یاسطوح بالاتر تعیین گردیده، بخش از اداره کل آب تحت نظر دولت مردمی در سطح مربوطه بایستی فوراً موارد غیرقانونی را متوقف نموده و ضمن انطباق عملیات با معیارهای مفید نسبت به جریمه نقدی متخلف اقدام نماید.

بند ۳۵- در رابطه با قطع درختان نواحی جنگلی بدون انطباق با معیارهای حفاظت خاک و آب که سبب بروز فرسایش شدید خاک می گردد بخش مربوطه در اداره کل آب بایستی موضوع رابه دولت مردمی شهرستان یاسطوح بالاتر گزارش نموده تا تصمیمی برای جبران خسارت در یک دوره زمانی ثابت و مطابق با معیارهای مفید اتخاذ شده و همچنین بایستی جریمه نقدی اخذ گردد.

بند ۳۶- هر شرکت یا مؤسسه ای که بر اثر عملیات ساختمانی یا تولید خویش باعث ایجاد فرسایش خاک گردیده، بایستی عملیات احیاء و نوسازی خاک را انجام دهد و چنانچه عملیات فوق الذکر برای حفاظت خاک و آب زیان آور باشد مسبب آن بایستی مورد مجازات قرار گرفته یا عملیات وی تا زمان احیاء و نوسازی خاک به تعویق افتد و افراد مسئول در این زمینه بایستی در معرض تحریمهای دولتی قرار گیرند (این امر توسط مقامهای عالیتر به اجرا درمیآید).

تحمیل و وضع جریمه نقدی توسط دولت مردمی در سطح شهرستان و براساس گزارش بخش مربوطه از اداره کل آب تحت نظر دولت مردمی انجام می گیرد. تصمیم گیری در مورد نحوه به تعلیق در آوردن عملیات تا زمان بازسازی واحیاء برای یک مؤسسه، شرکت یا پیمانکار مستقیماً تحت نظر دولت مرکزی یا دولت مردمی در سطح استان بوده و بایستی جهت تصویب به انجمن ایالتی یا دولت مردمی استان گزارش گردد. هر شخصی که با فعالیت در امور معدن سبب ایجاد فرسایش خاک گردد و از انجام عملیات بازسازی واحیاء خودداری کند بایستی طبق قوانین ذکر شده دویار اگراف قبلی مجازات شود.

بند ۳۷- هر کس که با استفاده از خشونت و ارباب از اجرای وظایف محوله قانونی در خصوص حفاظت خاک و آب سرپیچی کند بایستی تحت تعقیب قضائی قرار گیرد و هر کس که از پذیرش وظایف محوله توسط پرسنل ناظر حفاظت خاک و آب سرپیچی کند ولی متوسل به خشونت و ارباب نشود بایستی از طریق سازمان امنیت عمومی و طبق قوانین اقدام علیه امنیت عمومی مورد مجازات قرار گیرد.

بند ۳۸- اگر پیمانکاری نسبت به حکم صادره از دستگاههای اجرائی اعتراض داشته باشد بایستی در عرض ۱۵ روز پس از دریافت حکم تقاضای تجدید نظر خویش را به سطح بالاتر سازمان حکم دهنده تسلیم نماید. پیمانکار همچنین می تواند در عرض پانزده روز پس از دریافت اخطاریه درخواست تجدید نظر خویش را مستقیماً به یک دادگاه عام تحویل نماید.

سازمان تجدید نظر کننده بایستی ظرف مدت شصت روز پس از دریافت تقاضا، حکم تجدید نظر خویش را اعلام نماید. اگر پیمانکار نسبت به حکم تجدید نظر شده اعتراض داشت می تواند ظرف پانزده روز پس از دریافت آن شکایت خویش را به یک دادگاه عام تحویل نماید.

اگر سازمان تجدید نظر کننده ظرف مدت مقرر شده (شصت روز) نتوانست حکم تجدید نظر خویش را صادر نماید پیمانکار می تواند در عرض پانزده روز پس از پایان مهلت مقرر تقاضای تجدید نظر خویش را به یک دادگاه عام ارائه نماید.

اگر پیمانکاری در مهلت زمانی تعیین شده تقاضای تجدید نظر نکرده و به دادگاه عام مراجعه ننموده و با حکم صادره موافقت ننماید سازمان صادر کننده حکم می تواند از طریق یک دادگاه عام نسبت به توقیف اجباری وی اقدام نماید.

بند ۳۹- هر فرد یا واحدی که باعث تخریب و فرسایش خاک شده، بایستی مسئولیت ترمیم خسارات را برعهده گرفته و خسارات افراد یا واحدهای آسیب دیده را جبران نماید.

باهر نوع اختلال یا کم کاری در زمینه جبران تخریب و خسارات (به تشخیص اداره کل آب) تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح برخوردار شده، همچنین فرد یا پیمانکار مربوطه رami توان مستقیماً به دادگاه احضار کرد.

در خصوص منابع طبیعی غیر تجدید شونده، اگر علیرغم مسئولیت قانونی و از طریق امکانات موجود نتوان از بروز فرسایش خاک جلوگیری نمود، فرد یا واحد مربوطه بایستی به علت مسئولیت خود مورد بازخواست و جریمه قرار گیرد.

بند ۴۰- در مورد فرد ناظر بر حفاظت خاک و آب و رسیدگی به تخلفات وی، تحریمها و جرایم اداری از طریق واحد تخلف یا بخش مربوطه در هیأت های عالیتر اعمال می گردد، اگر این تخلف جنائی باشد مجرم تحت تعقیب قانونی قرار گرفته و مشمول مجازات های قانونی تخلف در انجام وظیفه و مسئولیت های قانونی خواهد شد.

بخش VI

قوانین متمم (مکمل)

بند ۴۱- انجمن ایالتی بایستی آئین نامه اجرایی مطابق با این قانون را تنظیم کند. کمیته های دائمی کنگره مردمی استان ، مناطق خودمختار و شهرداریهای تحت نظارت مستقیم دولت مرکزی بایستی مطابق با این قانون و در راستای شرایط عملی راهکارهای اجرایی را تنظیم و تصویب نمایند.

بند ۴۲- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا است. تصمیمات اتخاذ شده در زمینه فعالتهای حفاظت خاک و آب که توسط انجمن ایالتی در ۳۰ ژوئن ۱۹۸۲ تصویب شده بایستی از همان تاریخ به اجرا در آیند.

(چنانچه اختلاف نظری بین ترجمه انگلیسی و متن اصلی چینی آن پیدا شد باید به متن چینی مراجعه شود - مترجم)